

Plan za leto 1975

Za plansko nalogo bodočega leta je značilno, da smo pripravljali te zadolžitve z veliko skrbjo.

Razmere pri tržnem gospodarstvu, ki vladajo na trgu, ne dajejo prav nobene stabilnosti pri predvidevanju prometa v letu 1975. Velika konjunktura, ki je bila v preteklih letih, sicer daje sodelavcem določen optimizem na eni strani, na drugi strani pa evropska ekonomika ne daje optimističnega razpoloženja.

Toda zaradi te nejasne situacije predlagamo samoupravljalcem povečan plan, in sicer ca. 10% količinsko in ca. 18% vrednostno na letošnjo realizacijo.

Naši strokovni sodelavci se zavajajo izredno velike odgovornosti pri prevzemanju povečanega obsega, ki ga plan predvideva v letu 1975. Zaupam, da bodo moji stro-

kovni sodelavci, z njimi pa vsi zaposleni v podjetju, z vsemi strokovnimi, duševnimi ter fizičnimi sposobnostmi ter bogatimi izkušnjami na razpolago podjetju, da bodo tudi bodoče planske naloge zadovoljivo izvršili.

Posebno pozornost in skrb pa bo veljalo posvetiti v letu 1975 naslednjim področjem dela:

1. Razvojnemu programu naših izdelkov.

2. Kar najbolj hitro in racionalno obračati obratni kapital.

3. Zagotoviti kontinuirano koriščenje strojnih kapacitet, ki so nam na voljo.

4. Zagotoviti optimalno racionalnost in varčnost pri koriščenju sredstev in delovnega časa.

5. Obdržati in povečati direkten ter posreden izvoz naših izdelkov.

6. Z vso vestnostjo nadaljevati

funkcionalno izobraževanje na delovnih mestih in uvajati »workfactor« sistem.

7. Iskati še večje možnosti uvajanja racionalizacij in novitet pri vseh tehničnih in administrativnih opravilih.

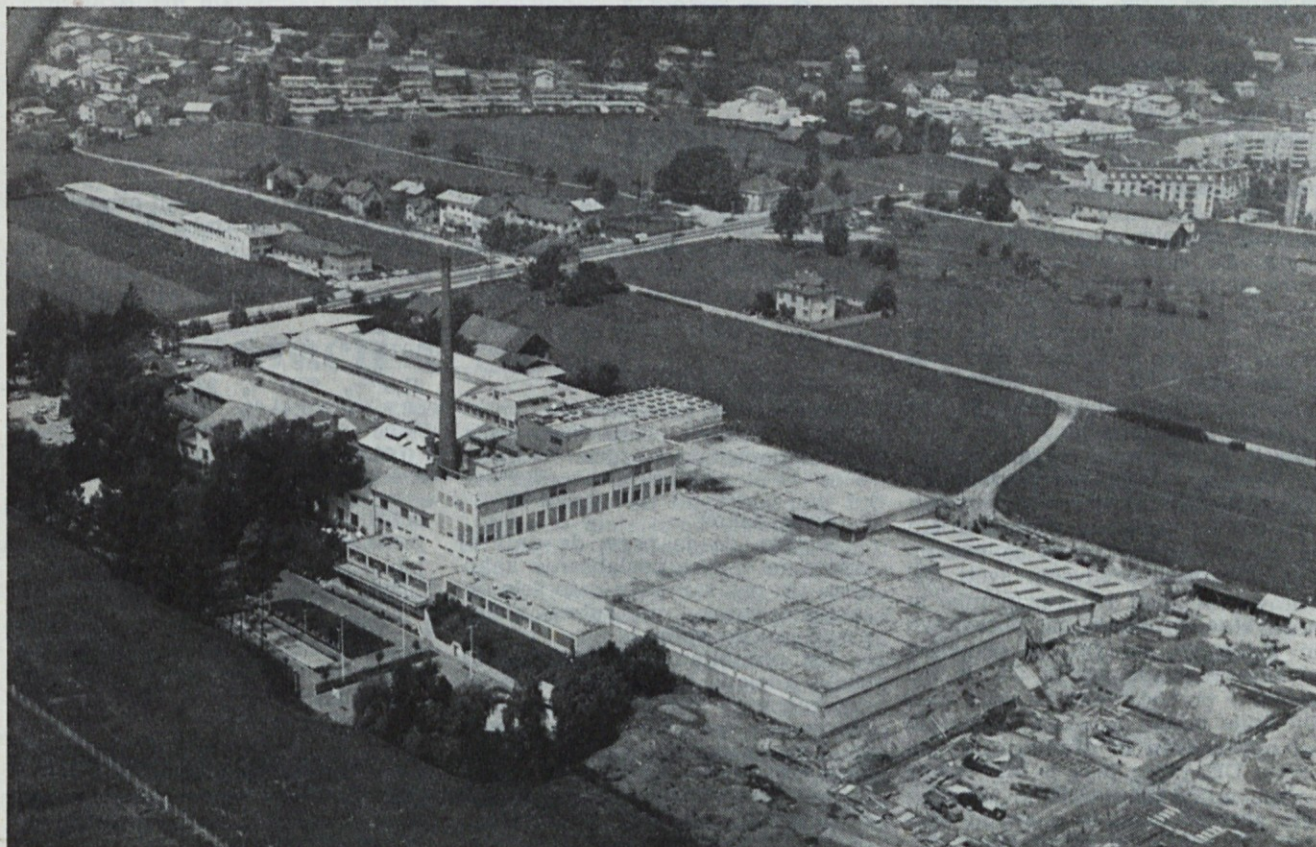
8. Še večji poudarek je treba dati kvaliteti izdelkov ter zmanjšati popuste ter se izogibati ostankom.

9. Organizirati v ves večjih krajih temeljitejšo in uspešnejšo malo-prodajo.

10. Razvijati informiranje in samoupravljanje ter uveljavljanje ustavnih določil in pritegniti kar največ ljudi k aktivnemu upravljanju podjetja.

Na teh področjih bomo morali kar najbolj preudarno in vestno izpopolniti naše delo pri bodočih nalogah in uspeh bo dosežen.

Rode Bernard

Razgovor s predsednikom DS

Tov. Peklaj Petra, predsednika DS smo zaprosili za razgovor o delu tega samoupravnega organa za čas njegovega predsednikovanja. Z veseljem se je odzval vabilu in tu vam sedaj posredujemo ta razgovor.

1. Kako ocenjujete delo samoupravnih organov v preteklem letu?

Delo samoupravnih organov je bilo v preteklem letu zelo uspešno. Problematika, ki se je obravnavala, je bila zahtevna, predvsem glede novih investicij, kar je stopnjevalo problematiko v tehnološkem procesu proizvodnje. Poleg tega je bilo nekaj večjih odločitev v prid standarda zaposlenih (nakup najemniških stanovanj, prehrana, nakup stanovanjskih enot za letni dopust itd.). Za odpravo stanovanjske problematike smo kupili 50 stanovanjskih enot. V letu 1974 je bilo potrebno dograditi novo proizvodno halo tkalnice in prizidek k barvarni. Za novo pliš-tkalnico smo preselili nekaj stavev iz stare tkalnice in nabavili 18 novih GÜNNE stavev in izvršili montažo. Za barvarno preje se je naročilo nov barvarski aparat in za apreturo nov širinsko-razpenjalni stroj. To so največje investicije, za katere so se morali samoupravni organi odločiti. Vse se odvija po predvidenih rokih, medtem, ko so plišaste stavbe GÜNNE pričele z obratovanjem že pred rokom. Vse to so samoupravni organi, predvsem sveti DE obravnavali, dali svoje pripombe in konkretne predloge za obravnavo in sklepanje na DS. Z obdelano problematiko po svetih DE je DS veliko v pomoč. Tako se vsak član DS lažje odloči za sklep, kateri je bil obravnavan in predlagan že na svetih DE. Poleg tega je bilo dobro sodelovanje tudi z ODN, ki je preko leta aktivno delal in o svojih ugotovitvah seznanjal člane DS.

2. Kaj sodite o obravnavani problematiki na DS?

Da člani DS na zasedanju lahko obravnavajo problematiko, je potrebno, da imajo material predhodno podan v pisani obliki. Pomembno pa je, da je na obravnavi tudi delavec iz strokovne službe, katera je dala predlog. Potem člani lažje posamezne stvari obravnavajo in odločajo.

3. Kako so bili realizirani sklepi DS?

Sklepi DS so bili v večini primerov do roka realizirani. Količnik je nastal problem, da se sklep ni do roka realiziral, je bil pojasnjen vzrok zakasnitve.

4. Kako so člani DS sodelovali v razpravah in zasedanjih?

Mislím, da lahko odgovorim že s samo redno udeležbo članov DS na zasedanjih. Ni bilo niti ene seje, ki ne bi bila sklepčna in da skoraj ni neopravičenega izostanka. Temveč nasprotno, da se zasedanj udeležujejo v precejšnji večini tudi člani, ki so takrat v nočni izmeni. To je znak, da jih tematika zasedanj zanima in zato tudi sodelujejo v razpravah in so pripravljene posredovati članom kolektiva sklepe in delo DS.

5. Kakšno je sodelovanje DS z družbenopolitičnimi organizacijami v OZD?

Z družbenopolitičnimi organizacijami v OZD imamo enake cilje, zato je to sodelovanje zelo uspešno. Predlogi, ki jih dajejo v razpravo DS, so ravno tako obravnavani, kot če jih da strokovna služba. Ravno tako v nasprotnem primeru, če se DS obrne za pomoč na družbenopolitične organizacije, dobi razumevanje in pomoč.

6. Kaj želite in pričakujete od članov DS v bodoče?

Menim, da leto 1975 prinaša še več problematike v proizvodnji in v samoupravljanju OZD. Saj poleg proizvodnih težav se pričakuje tudi težja gospodarska problematika. Na področju samoupravljanja moramo poiskati vse možne oblike za dobro organizacijo TOZD. Zaradi zelo kompliciranega tehnološkega procesa v proizvodnji, prepletanja delovnih faz med seboj in v velikem asortimaju izdelkov, povzročajo velike težave v organizaciji dela. Predvsem pa zajemanju podatkov za obračun, ki je potreben, da bodo TOZD lahko racionalno poslovale. Zato je ustanovljena komisija, ki naj poišče in pripravi predloge, katere bi obravnavali samoupravni organi.

Tov. Peklaju se zahvaljujemo za izčrpno podane odgovore in mu želimo še veliko uspeha pri delu na delovnem mestu, kakor tudi pri delu v samoupravnih organih.

Pavla Mohar

Kakovost v letu 1974

Kakovost našega dela in s tem naših izdelkov se je v letu 1974 poslabšala. Če pogledamo podatke za nekaj let nazaj, vidimo, da je raven kakovosti na ravni v letu 1971.

mehanizmi (votkova ali osnovna zaustavka) in je treba predolgo čakati na popravilo, je medtem velika možnost, da na tkanini nastane napaka. Slabo ali nepravilno obdelane

	1971	1972	1973	1974
izdelano I. kakovosti	91,3 %	92,6 %	93,2 %	91,5 %
izdelano II. kakovosti	8,7 %	7,4 %	6,8 %	8,5 %
% popust na bruto vred. proiz. din popusta na izdelavi t.m.	0,96 %	0,76 %	0,78 %	0,95 %
	0,52 %	0,47 %	0,50 %	0,78 %

Zakaj tako?

Mislím, da je prav, da najprej poiščemo vzroke poslabšanja kakovosti pri nas samih in nato šele objektivne vzroke, na katere nismo mogli mnogo vplivati.

Vsi pozabljamo, da prav vsaka slabo izdelana faza vpliva na končno kakovost izdelka in ne samo tkanje ali obdelava blaga v apreturi. Vsak nepravilno izdelan voz, vsak slabo navit votek, vsak poškodovani navitek pri transportu ali skladiščenju vpliva na kakovost izdelka. Če so pokvarjeni naravnalni

sekirice ali odbijalne žabe pri varnostnem mehanizmu za čolničke lahko povzročijo veliko napako na blagu. In še bi lahko naštevali.

Velik vzrok slabe kvalitete je slaba kontrola lastnega dela. Namesto da bi vsak redno kontroliral svoje delo (snovanje, izdaja materiala, tkanje itd.), je veliko lažje malo »poklepetati« s sodesom, čim manj zaustavljati stroj in čim več presegati normo. Posledice tega pa so vedno večje vsote denarja, katerega izgubljam zaradi popustov.

V letu 1974 smo zaradi slabe kakovosti izgubili:

na popustih	3,700.575 N din
pri komercialnih nižanjih	1,784.290 N din
pri bonifikacijah	780.357 N din
pri kg ostankih	715.479 N din

skupaj 6,980.702 N din
ali 1,75 % od bruto vrednosti proizvodnje.

Izgubljeni znesek je zelo velik. Če bi za 20 % izboljšali svoje delo, potem bi nam ostalo 139 starih milijonov. Za ta denar bi lahko kupili več kot 6 enosobnih stanovanj. In takih, ki stanovanja nujno potrebujejo, je v podjetju mnogo.

Prav je, da se seznanimo tudi z objektivnimi težavami, s katerimi smo se borili v letu 1974.

Prva od njih je gotovo ta, da smo povečali proizvodnjo pliš tkanin. Zahtevnost izdelovanja pliš tkanin je zelo velika in normalno je, da je odstotek slabe kakovosti večji. To nam pokažejo tudi naslednji podatki:

Vrsta tkanin	Vrednost % na	
	popustov N din	bruto vrednosti
žakardske in listne tkanine	653.014	0,48
pliš tkanine	2,726.988	1,23
pletanine	320.572	1,21

Druga težava so bile nekakovostne surovine. Zaradi izredne konjunktore predilnic smo bili največkrat nemočni in nismo mogli zavračati neprimerne materiala, ker bi drugače imeli velike zastoje v proizvodnji. Tako smo bili mnogokrat prisiljeni uporabljati neprimeren material in se truditi, da iz njega proizvedemo kakovostno tkanino. Upamo, da bo v tem pogledu letos boljše.

Vsi ti pokazatelji nam kažejo, da moramo v letošnjem letu bolj kakovostno delati, če bomo hoteli v teži gospodarski situaciji prodajati naše izdelke in doseči primeren gospodarski uspeh. Albert Šoba

Doseganje operativnega plana

V mesecu decembru smo operativni plan količinsko in vrednostno v skupni proizvodnji (jacquardskih in listnih tkanin, pliš in pletenin) presegle z indeksom 104,1 v tekočih metrih 104,6 v kvadratnih metrih in 103,7 v neto vrednosti. Večje preseganje beležimo v jacquardski tkalnici in pletilnici, medtem ko je tkalnica plišev za 3,5 % pod operativnim planom, kar je posledica slabih osnov pri tkanju najbolj masovnega artikla 8318.

Tako smo tkali in izdelali tekočih metrov:

	v decembru	skupno v l. 1974
jacq. in listnih tkanin	219.000	2,206.000
pliš tkanin	233.000	2,457.000
pletanine	33.000	337.000
skupaj:	485.000	5,000.000

Vrednost gornje proizvodnje pa je naslednja:

	v decembru	skupno v l. 1974
jacq. in listnih tkanin	13,041.000	122,388.000
pliš tkanin	19,467.000	184,154.000
pletanine	2,703.000	24,971.000
skupaj:	35,211.000	331,513.000

485.000 tekočih metrov pohištvenih tkanin v mesecu decembru je rekordna proizvodnja v zgodovini »DEKORATIVNE«, je pa seveda posledica povečanja kapacitet v pliš tkalnici. Rekordni proizvodnji količinsko sledi tudi rekordna vrednost proizvodnje 35,212.000 din. Prav tako je tudi skupna letna količina tkanin 5,000.000 tekočih metrov ter vrednost 331,513.000 din rekordna letna številka.

Seveda pa ugotavljamo, da kumulativno operativne plane dosega mo količinsko z indeksom 99, vrednostno pa točno 100, iz česar sledi, da zelo natančno pripravljamo mesečne operativne plane. Temeljni

letni plan pa smo količinsko presegle z indeksom 106,9, vrednostno pa 122,8, kar pa kaže na manj točno planiranje predvsem prodajnih cen oz. asortimenta naših izdelkov.

Pomembno je, da smo svoje letne zadolžitve uspešno opravili, s kakšno produktivnostjo, rentabilnostjo in ekonomičnostjo smo delali v lanskem letu pa bomo lahko podrobneje seznanjeni prihodnji mesec, ko bomo v celoti zaključili leto 1974.

Ker smo že govorili o rekordni proizvodnji, se zavedajmo, da moramo ta nivo držati naprej, saj nam operativni plan za mesec januar 1975 narekuje izdelavo 472.000 tekočih metrov tkanin, v vrednosti 35,740.000 din — torej nič manj kot v mesecu decembru. Zaradi raznih motenj, od pomanjkanja surovin, vzorcev, preurejanje v apreturi do gripe, nastopa bojazen, da postavljenemu planu ne bomo kos. Zato pravočasno ukrepajmo, da zmanjšamo vsaj tiste subjektivne motnje, da bomo čim bližje postavljenemu cilju.

ing. Gregorčič Marjana

Leto inovacij v SFRJ

Znano je, da je Jugoslavija po številu tehničnih izumov in izboljšav na repu evropske lestvice. V vseh letih po osvoboditvi nismo dosegli množičnega in kvalitetnega napredka na področju racionalizatorstva in novatorstva.

Z namenom, da se vzpodbudi ta dejavnost, je bilo letošnje leto proglašeno za leto inovacij v SFRJ. S tem želimo na področju celotne Jugoslavije doseči, da bi naši delovni ljudje bolj razmišljali, kako poceniti ali izboljšati najrazličnejše vrste dejavnosti.

Gotovo je, da se je v preteklih letih pri naših državljanih porodila vrsta idej, ki pa iz najrazličnejših vzrokov niso bile realizirane. Na-

men leta inovacij pa je ne samo, da vzpodbudi to vrsto razmišljanj, ampak tudi, da zagotovi možnosti za njihovo uresničitev in da so avtorji izumov in izboljšav tudi moralno in materialno stimulirani.

Tudi v naši delovni organizaciji smo na tem področju storili zelo malo. Prepričani pa smo, da so tudi naši delavci sposobni, da več storijo tudi pri tehničnih izumih in izboljšavah. Zato prosimo vse delavce, da vse predloge za izume ali izboljšave sporočijo neposrednemu strokovnemu vodji, ki jih je dolžan takoj posredovati strokovni komisiji. Ta komisija bo pregledala predlog, ga ocenila in predlagala delavskemu svetu, da se avtorju izplača ustrezna nagrada.

Samo z ustvarjalnim delom na področju tehničnih izumov in izboljšav se bo tudi naša delovna organizacija vključila v splošno jugoslovansko akcijo in tako prispevala k napredku sodobne znanosti in tehnologije.

Vladimir Kočevar

**DOPISUJTE
V NAŠE
GLASILO**

Sestavljamo razpenjalno-sušilni stroj

Načrtovanje večje proizvodnje v tkalnici, zahteva po boljši kvaliteti in želje, da se v tekoči proizvodnji program uvedejo nekatere nove kvalitete, so nas v preteklih letih privedle do odločitve, da več sredstev namenimo za investicijska vlaganja v nove delovne naprave. V sklopu tega sodi tudi zaključek pogodbe s firmo FAMATEX (iz novembra 1973) o nakupu delovnih strojev za apretiranje in sušenje tkanin. Tovarna je v dogovorjenem roku odposlala celotno opremo, vendar mi nismo mogli v tem kratkem času zgraditi prizidka barvarne. Ta nam je bil neobhodno potreben za preselitev nekaj strojev iz apreture. Le tako je bilo možno preseliti tudi vse ostale stroje in napraviti prostor za namestitev nove strojne opreme.

Ker med nami in dobaviteljem ni neizpoljenih obveznosti iz pogodbe, smo pred dnevi z velikim veseljem in zadovoljstvom začeli s sestavljanjem te nove proizvodne linije. Sestavljajo jo dvovaljni apretirni foulard, stroj za hrbtno nanašanje apretur s pomočjo zračnega strgala in razpenjalno-sušilni stroj s petimi sušilno-fiksirnimi polji. V sestavi teh strojev sodi tudi postavitev kabla za ogrevanje. Vsi stroji zahtevajo tudi zelo zahtevne in številne električne povezave, povezave ogrevalnega sistema, pare, vode, komprimiranega zraka ter ventilacijske odvode.

Samo montažo je potrebno izvršiti zelo natančno, ker so stroji prirejeni za večje hitrosti (do 80 m v minuti) in je potrebno doseči popolno sinhrono vodenje blaga preko vseh strojev. Po pogodbi je določeno, da bo delo opravljeno v 9 tednih, če dela skupina po 55 ur na teden. Montažna skupina naših izkušenih mehanikov, ki so že pri nešteti podobnih delih pokazali svoje velike sposobnosti in izredno prizadevnost, so nam skupaj z zelo prizadevnim vodjem (od firme Famatex) največji porok, da bodo vsa dela res kvalitetno opravljena, pa verjetno tudi precej pred predvidenim rokom.

Glede na to, da smo se več o teh strojih pogovarjali ob nakupu in da je medtem preteklo že precej časa, verjetno ne bo odveč, če se spomnimo nekaterih bistvenih prednosti novega razpenjalno-sušilnega stroja:

— stroj je moderne izvedbe, namenjen obdelavi lasnih in pohištenih tkanin ter pletenin. Predviden je za delovne širine 1600 mm in za hitrost od 4 do 80 m/min. z brezstopenjsko regulacijo;

— dvojna uvajalna dolžina omogoča počasen prehod na zaželeno širino, kar je še posebno važno pri pleteninah;

— veriga, ki je horizontalna, ima prižeme, ki zagotavljajo spenjanje vedno ob enaki oddaljenosti od samega roba krajev, igle so izbrane

glede na naše karakteristične tkanine (nekoliko daljše in debelejše kot na obstoječem stroju). Ploščice so dolge 10 cm in dajejo ravnejšo širino in se menjajo zelo enostavno ter hitro, ker so pritrjene le s posebno odmično vzmetjo;

— na stroju bo možno enostransko apretiranje pletenin v razpetem stanju (med verigama);

— zračne šobe so brez distančnikov, kar je zelo važno zaradi plišev. Prav tako bodo v vsakem polju 2×4 šobe nastavljene pod kotom z namenom, da dobi lastna tkanina lahko smer lege lasu;

— za lažje uravnavanje votkov bosta služila dva diagonalno vrtljiva valja pri uvajanju;

— posamezne tkanine bo možno krčiti do 60 %;

— mazanje verige bo centralno in povsem avtomatizirano;

— dodatno bo možno spreminjati širino v 1. in 5. polju;

— stroj bo imel možnost točnega krmiljenja zraka s pomočjo spreminjanja hitrosti ventilatorjev in s pripravo na dovodih zraka v ventilatorje;

— da bi se zagotovili boljši delovni pogoji, bo stroj imel pri vstopu in izstopu tkanine dušilna območja, ki bosta preprečevala, da bi z vlago nasičen zrak in izparjeni hlapi uporabljenih kemikalij izhajali iz stroja;

— prednost stroja bo tudi v zelo blagem pomiku verig, po vretenih uvajalnega dela, kar bo omogočil poseben hidravlični pogon;

— v vseh poljih bo možno doseči fiksirne temperature (preko 200° C) s tem, da bosta zadnja dva polja še opremljena s parnim priključkom za hitro fiksiranje;

— na izstopu bo možno uravnavaleti votke s konkavno-konveksnim valjem;

— za preprečevanje gub je predvideno dvojno hladilno območje in dodatna ohladitev na hladilnem bobnu;

— vlagalna naprava bo omogočala gube širine 100 in 20 cm, kar bo omogočalo kvalitetnejše odlaganje tkanin — brez gub;

— stroju je dodana tudi MENZEL hidravlična naprava za navijanje z manjšo napetostjo;

— stroju je priključen tudi nizkotlačni kotel za indirektno oljno ogrevanje, tako da ob eventualnem delu v podaljšanem času ni odvisen od parnega kotla;

— še posebno pa je pomembno, da so stroju prilagojeni foulard firme Küsters, zračno strgalo Campens, ki bo imelo tudi avtomatično doziranje paste in napravo za enostransko nanašanje med verigama firme Campens. S temi napravami bo razširjena možnost raznih nanosov apretur. Prav tako pa bodo avtomatizirane naprave odpravile dosedanje ročno delo.

Omenim naj še, da se vsi zelo veselimo vsake nove naprave že ob pomisleku na vrsto prednosti, ki jih z njimi pridobimo. Prav tako pa se vsi odgovorni tudi močno zavedamo, da se mora vsaka nova investicija čim preje amortizirati. To pa je možno le s polnim obratovanjem, s čim manjšimi uvajalnimi težavami in predvsem z dosegom boljših kvalitet posameznih vrst tkanin. To pa ni enostavno zagotoviti, zato bo potrebno tudi v bodoče še tesnejše sodelovanje vseh v kolektivu, ker bomo le tako lahko premagali vse nastale težave.

Edo Lozar

Tekmovanje v kegljanju

Kot nam je znano, imamo v naši OZD enkrat tedensko rezervirano kegljišče v Iliriji — Zgornja Šiška.

V zadnjih urah preteklega leta, dne 30. 12. 1974 smo pripravili tekmovanje v kegljanju pod nazivom »KEGLIADA DEKORATIVNA 74«.

Tekmovali smo ekipno in posamezno. Tekmovalce so ekipe: plemenitilnica, žakardska tkalnica, pripravljalnica, pomožni obrati ter pliš tkalnica in ženske (po dve ekipi). Skupno je bilo 38 tekmovalk in tekmovalcev.

Tekmovanje se je začelo ob 7. uri in je trajalo do 18. ure. Potekalo je v veselem vzdušju ter z željo vsakega, da bi se uvrstil čim bolje. Edina neprijetnost je bila ta, ko so nekateri neprijavljeni tekmovalci zaman čakali, da bi podrli svoje zamišljene keglje. Kegljišče je bilo prezasedeno, da bi lahko dovolili tekmovalci še neprijavljenim tekmovalcem.

Ko smo ravno pri kegljanju, pa naj malo opišem, kako je potekalo

tekmovanje tekstilcev na VII. Tekstiliadi v kegljanju, ki jo je tokrat priredila OZD »Juteks« iz Žalca.

Tekmovalo je 36 OZD, med katerimi sta bili tudi naša ženska in moška ekipa.

Najprej smo se pomerili moški ekipno, ženske pa v parih in posamezno, nato pa še moški v parih in posamezno.

Doseženi rezultati:

I. ekipno 6×200 zasedli

17. mesto,

II. borbene igre 6. mesto.

Ženske:

ekipno 4×100 zasedle 3. mesto.

V skupni uvrstitvi smo se med 36 ekipami uvrstili na 8. mesto.

Na koncu pa naj omenim še našo željo, da bi se enkrat pomerili na svojem kegljišču, o katerem smo v naši OZD tudi že govorili. Vemo, da smo si zastavili že mnogo nalog in smo jih realizirali in upajmo, da bomo tudi to, ki je v zvezi s športom in rekreacijo.

Emil Sinkovec

Analiza nesreč pri delu

Namen analize nesreč pri delu naj bi bil odkrivanje delovnih napak, kar naj bi služilo v pomoč vodstvu pri odločitvah, pravilnem razsojanju v raznih situacijah in kalkulacijah.

Služila naj bi tudi kot informacija vsem delavcem v proizvodnji. Iz analize je namreč razvidno, kje so kritična mesta v proizvodnji z vidika varstva pri delu.

Lani je sicer število nesreč nekoliko upadlo v primerjavi z letom 1973 vendar bi bilo treba posvetiti še več pozornosti varnemu delu, saj je glavni vzrok nesreč prav nepredvidnost i nepoučenost o varnem delu.

Ob vsoti 1192 izgubljenih delovnih dni se lahko zamislimo, kakšna je vrednost varnega dela. Nesreče pa poleg tega povzročajo stroške, ki jih ni mogoče neposredno pripisati nekemu posameznemu primeru. To so stroški, ki nastanejo zaradi zdravljenja ponesrečenca, nesposobnosti opravljanja poklica zaradi poškodbe, raziskave in obdelave nesreče, sodnih stroškov, kazni, podpor itd. Tako torej naraste prvotna vsota izgubljene vrednosti delovnih dni na vrednost, ki je nekajkratna od prvotne. S tem je prikazan tudi ekonomski pomen službe varstva pri delu.

Število nesreč v letu	1974	1973
pri delu	84	78
na poti	16	17
razno	3	12
skupaj	103	107

Število nesreč po izmenah:

	I. izmena	II. izmena	III. izmena
1974	69	25	9
1973	59	32	16

Vzroki nesreč:

nezanesljiv način dela	50	35
po tretji osebi	3	10
neupoštevanje varnostnih predpisov	7	9
neppravilna drža	11	5
stroj ali naprava v okvari	1	9
slaba cesta	8	7
spolzka cesta	4	7
neurejeno delovno mesto	5	13
razno	14	12
skupaj	103	107

Pogostnost nesreč:

1974	1973
93,9	108,5

Resnost nesreč:

1974:	11,3
1973:	12,5

Dan, v katerem se je zgodila nesreča:

	pon.	torek	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja
1974	21	21	20	16	7	11	7
1973	23	13	21	13	20	2	—

Število nesreč po oddelkih:

oddelek	1974	izgubl. dni	1973	izgubl. dni
tkalnica	26	420	30	425
pripravljalnica	18	187	31	255
šivalnica	4	50	6	61
plemenitilnica	9	70	8	69
pletilnica	—	—	—	—
pomožni obrati	14	118	13	147
upravne službe	13	148	8	282
prihod na delo	13	142	6	68
odhod z dela	3	31	5	36
razno	3	26	—	—
skupaj	103	1192	107	1341

Bogo Modic

Solidarnost ob naravnih nesrečah

Na dan 29. januarja 1975 bodo delegati vseh zborov skupščine SRS obravnavali predlog zakona o oblikovanju sredstev v solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Ker bomo pri zbiranju teh sredstev vsi delavci, kmetje, obrtniki, upokojenci dajali svoj delež, bi na kratko želel pojasniti, zakaj in kako se bodo zbirala ta sredstva.

Po predlogu zakona naj bi delavci plačevali prispevek solidarnosti iz osebnega dohodka v višini povprečnega enodnevnega neto osebnega dohodka, doseženega v mesecu juliju.

Če delavci v organizaciji združenega dela dodatno organizirajo delo preko 42-urnega delovnega tedna in tako doseženi osebni dohodek v celoti plačajo kot prispevek solidarnosti, so v tem primeru oproščeni prispevkov in davkov.

V vsakoletnem tednu solidarnosti pa se bodo zbirala še dodatna sredstva pri poštnini, vstopnicah za prireditve, prodaji značk itd.

Marsikdo bo ob tem načinu zbiranja sredstev imel morda pomisleke, češ da je ta akcija, ki je podprta z zakonom, državna prisila, ki ne izraža solidarnosti naših občanov. Tudi ob tem so delegati izražali svoja mnenja in pripombe na pripravljenih sestankih pred zasedanjem skupščinskih odborov. Izkristaliziralo se je mnenje, da v določenih situacijah lahko take odločitve urejamo z zakoni, kajti le zakon nam lahko garantira, da bomo ta sredstva res zbrali in da bomo tudi deležni pomoči, če jo bomo po-

trebovali. Kajti nikoli ne vemo, če ne bomo že jutri ostali brez strehe nad glavo in sredstev za preživljanje, imeli bomo pri roki sredstva pomoči in ne bo nam potrebno čakati, da bo taka pomoč prihajala od drugod z zamudami in v premajhnih količinah.

Delegati skupščinskih odborov lahko zamerijo predlagatelju tega osnutka oziroma predloga tega zakona le v tem, da so bili naši delavci premalo seznanjeni z njim, še več, smatrali so, da bi ga bilo nujno potrebno dati v javno razpravo. Le na ta način bi lahko zainteresirali širok krog delovnih ljudi in občanov ter upoštevali njihove predloge in želje. Brez dvoma bi predlagani zakon mnogo pridobil na svoji vrednosti. Drži, da smo s sprejetjem tega zakona v zamudi in da so ga druge republike že sprejele pred novim letom, zato sedaj hitimo, toda to ne more biti opravičilo predlagatelju.

In še ob eno, nič manj važno stvar so trčili delegati ob razpravah o tem zakonu. Nikjer ni namreč predvideno, kako se bodo ta sredstva razdeljevala oškodovancem in kako se bodo eventualno tudi vračala. Zal imamo na Kozjanskem nekaj negativnih primerov ob dajanju in koriščenju pomoči ob potrebi prizadetim. Zato delegati vztrajamo pri tem, da morajo skrbno pripravljene družbeni dogovori poskrbeti tudi za to.

Božo Kunc, delegat zbora združenega dela skupščine SRS

Naši skupni problemi

V naši delovni organizaciji že vrsto let posvečamo veliko pozornost pravilni zaposlitvi naših delavcev, ki so ob delu ali zaradi nesreče postali delovno manj sposobni za opravljanje del na svojem starem delovnem mestu. Prav zaradi te problematike smo pred leti vključili v naše delo tudi zdravnika medicine dela, ki nam kot zdravnik-strokovnjak veliko pomaga pri iskanju primerne delovnega mesta za invalidno in delovno manj sposobne delavke. Veliko število teh delavk smo premestili v šivalnico, mnogo manj pa na delovna mesta v drugih oddelkih. Ob iskanju takih delovnih mest smo upoštevali določila samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki v 73. členu predpisuje:

Svet DE mora v sodelovanju s službo splošnega sektorja zagotoviti delo v organizaciji delavcu, ki mu je zmanjšana zdravstvena ali delovna zmožnost in je s poklicno rehabilitacijo ali na drug način usposobljen za določeno delo.

Ce ni na razpolago prostega delovnega mesta, ki bi ustrezalo invalidovim delovnim sposobnostim, obstaja pa delovno mesto, kjer dela zdrav delavec, se je ta dolžan po sklepu sveta delovne enote umakniti invalidu. Tega delavca SDE razporedi na drugo ustrezno delovno mesto.

Kljub vsestranskemu razumevanju za reševanje te problematike smc se v zadnjem času znašli pred težkim vprašanjem: kako v naprej, kajti delovnih mest, primernih za zaposlitev delovno manj sposobnih delavk, je zmanjkalo. Pripravili smo analizo obstoječega stanja in

ugotovili, da preko 21 % zaposlenih delavcev zdravstveno ni sposobnih opravljati tistih del, za katera so bili sprejeti na delo. Ugotovitve po oddelkih so naslednje:

bomo morali dobiti ustrezno delovno mesto. Ta problematika je bila na široko obdelana na tem posvetu, kjer smo za razreševanje teh problemov sprejeli naslednje

ZBIRNIK ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO OGROŽENIH DELAVCEV

Zap. št.	Delovna enota	kategorizir. invalidi	delavci, obravnav. v domači ambulanti	delavci, ki niso sposobni za vsako delo in niso obravnavani v prejšnjih skupinah	delavci, ki iz socialnih vzrokov ne morejo delati v rednih izmenah	skupaj	število zaposlenih	%
1.	Uprava	7	1	—	—	8	212	3,7
2.	Pomožni obrati	2	—	—	—	2	61	3,2
3.	Pripravljalnica	1	6	27	39	73	341	21,4
4.	Tkalnica	6	12	80	4	102	360	28,3
5.	Plemenitilnica	3	5	9	—	17	105	16,1
6.	Šivalnica	26	27	6	13	72	167	43,1
7.	Pletilnica	—	—	—	—	—	12	—
	Skupaj	45	51	122	56	273	1258	21,7

Prav v zvezi s tem smo v januarju 1975 organizirali posvet z obratovodji oddelkov, službo za varstvo pri delu, tehnično službo in zdravnikom medicine dela, z namenom, da skupno najdemo rešitev za nadaljnje primerno zaposlovanje delovno manj sposobnih delavk. Pri obravnavi smo ugotovili, da je problematika po oddelkih različna, saj na primer šivalnica zaposluje več kot polovico vseh kategoriziranih invalidov, da pa ostali problemi bolj izstopajo v tkalnici in pripravljalnici. Prav ta kategorija delavk pod točkama 2 in 3 nas opozarja, da v bodoče lahko pričakujemo porast delovnih invalidov, za katere

SKLEPE:

1. Temeljita zdravstvena in psihološka selekcija pri sprejemu novih delavcev.

2. Temeljita poučitev novincev o zahtevah varstva pri delu.

3. Ugotoviti možnosti in pripraviti predlog prilagoditve delovnih mest za zmanjšanje telesnih obremenitev ter pripraviti spisek delovnih mest za invalide.

4. Izvršiti klasifikacijo bolnikov po vrstah in vzrokih obolenj naših delavcev.

5. Stalno delo pri planiranju optimalne izkoriščenosti strojnih kapacitet.

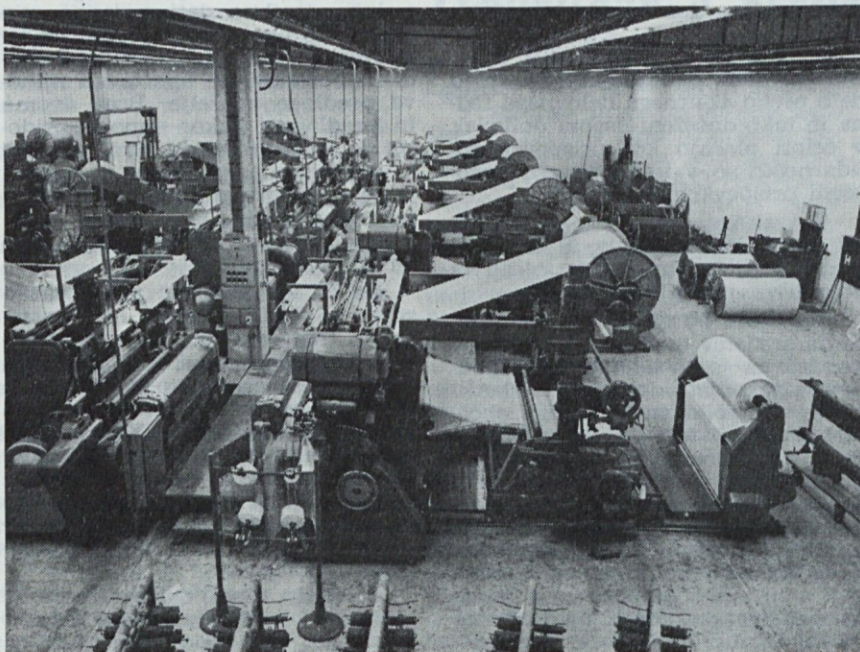
6. Ugotoviti možnost stranske dejavnosti za delavce s slabšim zdravstvenim stanjem.

7. Organizirati seminar za strokovni kader o delu z delavci z zdravstvenimi in psihosocialnimi problemi.

8. Proučitev možnosti ustanovitve lastne obratne ambulante.

Vsi navedeni sklepi zahtevajo široko angažiranost naših strokovnih kadrov. Pri končni realizaciji pa bo potrebno sodelovanje nas vseh, da se bodo naši invalidi in ostali delavci z zmanjšano sposobnostjo dobro uvedli na novih delovnih mestih, da se bodo med novimi sodelavci dobro počutili, kar pa lahko dosežemo z razumevanjem in dobri mi tovariškimi odnosi.

Jožica Krmelj

Novější stroji, manj ropota

Štirje kongresni dnevi

Razveselila sem se vesti, da sem izvoljena za delegatko VII. kongresa ZSJ in da bom prisostvovala tako velikemu zboru delovnih ljudi iz vse Jugoslavije. Iz občine Šiška nas je odšlo sedem delegatov iz raznih vej gospodarstva. Predhodno smo se domenili o pomembnosti referatov, ki naj bi jih posamezniki imeli na kongresu, da se ti ne bi ponavljali. Odpotovali smo z vlakom skupaj z drugimi delegati iz SRS. Beograd nas je pozdravil v snežni preobleki, okrašen z zastavami republik, transparenti s pozdravi delegatom in v čast samemu kongresu. V hotelu »Slavija«, kjer smo bili Slovenci nastanjeni, so nam podelili značke, poverilnice in torbe s kongresnim gradivom. Kongres je zasedal v Domu sindikatov, kamor smo prispeli tik pred začetkom.

Ne morem opisati enkratnih občutkov, ki jih dobiš, ko stopaš s tiščero množico v ta dom in veš, da si enakopraven delček Jugoslavije, ki ima enake želje, hotenja, interese.

Točno ob 10. uri so se v veliki dvorani razlegli zvoki Internacionale, sledili so dolgotrajni aplavzi, ko je predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak izročil tov. Titu listino o razglasitvi za častnega predsednika ZSJ. Titove besede, s katerimi se je zahvalil za pozornost je s skandiranjem »Mi smo Titovi — Tito je naš!« pozdravilo

1425 delegatov in veliko število gostov. Sledil je govor tov. Tita, referat Mike Špiljka in Mustafe Pljakića.

Naslednja dva dneva je kongres delal v šestih komisijah. Komisija za življenjske in delovne razmere, v kateri sem sodelovala, je zasedala v Zvezni skupščini. V tej komisiji je sodelovalo 238 delegatov, 116 jih je imelo 10-minutni referat, tako da so se posamezna vprašanja ponavljala. Lahko rečem, da ni življenjskega oziroma delovnega vprašanja iz katerega koli področja dela, da ne bi bil vsaj enkrat prikazan. Problem tekstilne industrije, to je odprava nočnega dela žena, varstvo otrok, zaposlovanje delovnih invalidov, je imelo devet delegatov, čeprav je problem okvirno enak povsod v SFRJ.

Tretji dan sem prisostvovala tudi delu komisije za mednarodne zveze ter sodelovanje in zaposlovanje v tujini. Tu so sodelovali zlasti naši delavci, zaposleni na tujem. V svojih razpravah so spregovorili o problemih, s katerimi se srečujejo pri delu zunaj domovine. Opozorili so na mnoga vprašanja, pri katerih bi se morali jugoslovanski sindikati še bolj angažirati, največje zanimanje pa je nedvomno možnosti vrnitve in zaposlitve v domačem gospodarstvu.

Četrti dan smo se zbrali na plenarnem zasedanju, kjer so bila po-

dana poročila o delu posameznih komisij, novi statut ZSJ, 13 resolucij ter poročilo o delu kongresa in njegovih organov med VI. in VII. kongresom ZSJ. Sprejeti so bili takšni sklepi, ki bodo izražali razredne interese delavcev, ki bodo jasno opredelili naše naloge in odgovornosti, ki bodo odločilno vplivali na takšno sindikalno organiziranost, ki bodo združila delavce v vsakem samoupravnem okolju.

Kongres se je dotaknil tudi neizpolnjevanja obvez Avstrije iz Državnega dogovora 1955. leta ter sprejel sklep, da ne uporabljamo naziva gospod, ampak tovariš, s čimer izražamo medsebojno tovarištvo, solidarnost in povezovanje te svoje pripadnosti s samoupravno socialistično ureditvijo.

Kongres smo zaključili s pozdravnim pismom tov. Titu, katerega smo pozdravili s skandiranjem, na ploščadi pred Domom sindikata pa smo zaplesali kozaračko kolo.

Mislím, da problemi, ki so bili povedani na diskusijah v komisijah in ki so napisani v resolucijah, delavcu marsikaj pokažejo in da jih bomo morali čimprej uresničiti. Če pa bomo vse to, kar smo slišali od rudarjev, tekstilcev in vseh drugih, tudi opravili, potem bomo na VIII. kongresu lahko sami sebi ploskali, ker smo uspeli, da je nova ustava resnično delavska ustava.

Slavka Egart

Gasilni aparati

V zadnji številki Glasnika smo se seznanili z ročnim gasilnim aparatom na CO₂. Danes pa nekaj besed o aparatu za gašenje s prahom S.

Aparat za gašenje s prahom je namenjen gašenju požarov vseh vrst gorljivih snovi.

Glede na količino gasilnega prahu, ki jo vsebuje aparat, je poleg črke S dodana še številka, npr. 1, 2, 6 itd., kar pomeni količino gasilnega prahu v kg. Tudi tehnična izvedba notranjega mehanizma se razlikuje odprejšnjih, skupno vsem pa je, da je potisna sila za izmet gasilnega prahu iz posode ogljikov dioksida.

Gasilni prah, ki ga vržemo v ogenj, plamen zaduši, poleg tega pa pod vplivom visoke temperature razvija še interni plin, ki deloma pospešuje dušenje.

Kot gasilni prah najpogosteje uporabljajo natrijev hidrokarbonat (soda bikarbona), ki je eno najbolj univerzalnih sredstev za gašenje požarov nafte in naftnih derivatov ter gorljivih plinov. Ker ne prevaja električnega toka, je prah učinkovit tudi pri gašenju elektroinstalacijskih naprav in elektro motorjev.

Kako upravljamo z ročnim gasilnim aparatom na prah S:

1. odstranimo varnostno sponko;
2. pritisnemo vzvod aparata navzdol;

3. ročnik oziroma ustnik aparata usmerimo naravnost nad gladino goreče površine tako, da se prah odbije neposredno pred plamenom v sam plamen in objame stebel plemena. Posamezni prašni delci v oblaku morajo prodirati skozi plamen kakor zaščitna stena, ki preprečujejo kisiku dostop do goreče snovi.

Ročico na glavi aparata oziroma vzvod na ročniku moramo odpirati in zapirati v presledkih 3—5 sekund, da bi tako preprečili hitro upadanje kisika, ki se je v posodi pomešal s prahom.

Nato bomo taktično gasili z gasilnim aparatom »S« na prostem:

- postaviti se moramo v smeri vetra in se požaru čim bolj približati,

- površinske požare bomo gasili začeni od samega roba, potem pa v cik-cak črti.

Ročni gasilni aparat ima prednost v tem, da lahko vsak čas prekinjamo in nadaljujemo gašenje.

Za gašenje požara, ki je zajel večjo površino, moramo pripraviti najmanj 2—3 aparate in začeti gasiti naenkrat vsaj z dveh strani. Ne smemo pa gasiti tako, da bi uporabili najprej en, nato drug in zatem tretji aparat.

Aparat S—3 ima 3 kg prahu, bruto teža aparata 6 kg, čas delovanja 9 sek/min in domet curka 4 metre.

Aparat S—6 ima 6 kg prahu, bruto teža 11.30 kg, čas delovanja 12 sek, domet curka 4 metre.

Nekoliko teh aparatov imamo tudi v našem podjetju in ker je univerzalen, ga lahko uporabljamo pri gašenju požarov vnetljivih tekočih mas, gorljivih plinov in elektroinstalacijskih naprav, električnih strojev in elektromotorjev do 1000 V. Zato je prav, da se seznanite z načinom uporabe in temu primerno ukrepate.

Poklicne gasilske brigade imajo na razpolago tudi večje prevozne gasilne aparate, ki imajo 250 kg prahu in tudi več.

V eni izmed naslednjih številki Glasnika pa še nekaj besed o aparatih za gašenje z vodo in zidnih hidrantih.

Iztok Kavčič

Kronika

VSTOPI:

Košir Marija, upravne službe
Schwed Đina, šivalnica
Bratanič Marija, plemenitnica

IZSTOPI:

Vovk Branka, vzrok izstopa pismeni sporazum

Mučič Milka, vzrok izstopa upokojitev

Pečar Albin, vzrok izstopa upokojitev

Svetelj Sonja, vzrok izstopa, pismeni sporazum

Urbančič Zdravko, vzrok izstopa služenje vojaškega roka

POROKE:

Pišljar Karol
Kac Marjana, poroč. Jukić
Krančan Tatjana, poroč. Kos
Javornik Milena, poroč. Sivec
Kupinić Rezija, poroč. Tiganj

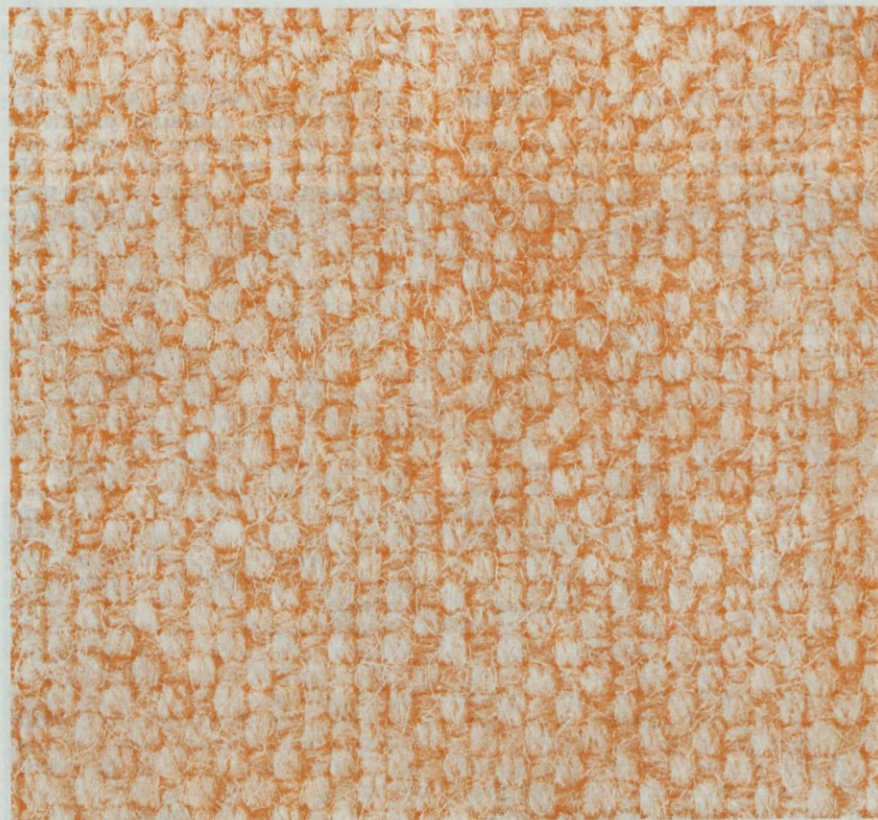
ROJSTVA:

Remetič Milorad, sin
Groznik Nada, hči
Križanec Jožica, hči
Goljar Darinka, hči

DELOVNI JUBILEJI

po 15 let: Erbida Emilija, Ovičaj
Zora, Valentak Marija, Muc Marta;

VZOREC V POVEČAVI

po 20 let: Bricelj Marija, Bečan
Štefka;

po 25 let: Kocjan Francka

PISMENE POHVALE:

Kropar Zdenka iz kontrolne službe in Rink Silva iz vzorčnega oddelka sta prejeli pohvalo zaradi pomoči pri študiju obiskovalcem osnovne šole v naši OZD.

PISMENA OPOZORILA

je prejelo 10 delavcev.

NESREČE PRI DELU

1. Ko je delavka dvignila voziček za prevoz materiala, ker je hotela očistiti kolesa, ji je zdrsnil iz rok ter padel na nogo. Poškodovala si je prst na nogi.

2. Mojster je nehote pogнал stroj, ko je tkalka parala blago. Glava za vnašanje votka ji je poškodovala prst na roki.

3. Delavka je dobila poškodbo na nogi, ker jo je od zadaj zadel delavec z vozičkom za prevoz blaga.

4. Prst na roki si je zvil delavec, ko je nakladal bale blaga na kamion.

5. S škarjami se je delavka vrezala v prst roke, ko je vezala osnovne niti.

Bogo Modic

ZAHVALE

Delovni skupnosti »Dekorativne«

Za izraze sožalja in darovani venec ter za vso pozornost ob smrti moje matere se iskreno zahvaljujem v svojem in v imenu naše družine celotni delovni skupnosti »Dekorativne«.

BERNARD RODE

Drage sodelavke in sodelavci!

Ko odhajam v pokoj po 35-letnem službovanju, se mi zdi, da sem bila z vami le nekaj let, tako hitro je vse minilo. Ob tej priložnosti se vam zahvaljujem za sodelovanje in izkazano pozornost.

Se posebej se zahvaljujem tov. direktorju Bernardu Rodetu za prišrne poslovilne besede.

Vsemu kolektivu želim še mnogo delovnih uspehov, sreče in zdravja v novem letu 1975.

MILKA MUČIČ

Ob boleči izgubi moje drage mame se zahvaljujem za izraženo sožalje delovni skupnosti Dekorativne. Najlepša hvala tudi za denarno pomoč.

MARIJA SOTLAR

Ob hudi izgubi moje drage mame se iskreno zahvaljujem delovni organizaciji za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

KATI SENTIVANJI

Spoštovano vodstvo in ves delovni kolektiv Dekorativne!

Ko slišim znan glas motornega kolesa, se ozrem skozi okno in vidim, da mimo hiše hiti pismonoša. Pa sem si msilila, da se me je mogoče še kdo spomnil z novoletno čestitko. Pred vrati je ležal velik zavoj. Presenečena sem ga odprla in videla, da je bil v njem velik in lep koledar za leto 1975.

Kako sem bila koledarja vesela, mi ni treba posebej poudarjati. Vedno, ko bom pogledala nanj, se bom spomnila vseh, ki še aktivno delate, kot smo mi upokojenci nekdej. Iskrena hvala vam za vse, za vso pozornost, za Glasnik, ki ga nam pošiljate vsak mesec, da smo tudi mi upokojenci seznanjeni z uspešnim razvojem tovarne, kako iz leta v leto napredujete.

V imenu vseh upokojencev se vam iskreno zahvaljujem in vam želim srečno, uspeha polno novo leto 1975.

Vaša upokojenka

IVANKA PIRŠ

»Glasnik« glasilo delovne skupnosti Dekorativna Ljubljana. Odgovorni urednik Vladimir Kočvar. — Tisk Tiskarna Ljubljana.